

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 90/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. K. O., B., a Ing. M. L., B., zastúpených advokátkou JUDr. M. T., S., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry Bratislava III, Okresnej prokuratúry Bratislava II a Okresnej prokuratúry Pezinok v súvislosti s trestnou vecou vedenou Okresným riaditeľstvom Policajného zboru S. pod sp. zn. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. K. O. a Ing. M. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2011 doručená sťažnosť JUDr. K. O. a Ing. M. L. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresnej prokuratúry Bratislava III, Okresnej prokuratúry Bratislava II a Okresnej

prokuratúry Pezinok (ďalej aj „okresná prokuratúra“) v súvislosti s trestnou vecou vedenou Okresným riaditeľstvom Policajného zboru S. (ďalej aj „okresné riaditeľstvo PZ“) pod sp. zn. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004 (ďalej aj „trestná vec“).

Sťažovateľky v procesnom postavení poškodených v označenej trestnej veci v sťažnosti okrem iného uviedli, že „podali dňa 05. 06. 2002 na Okresnú prokuratúru Bratislava III trestné oznámenie na R. S... a JUDr. J. L... vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Tr. zák.

Opísanie skutočností rozhodujúcich pre posúdenie trestno-právnej zodpovednosti R. S. a JUDr. J. L. zo dňa 03. 05. 2002 R. S. a spol. – upovedomenie zo dňa 05. 06. 2002 Uznesením OR PZ Bratislava III, OÚJP S. ČVS: ORP-376/30-2002 zo dňa 04. 11. 2002 bolo začaté trestné stíhanie vo veci trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené v uznesení...

Uznesením OR PZ v Bratislave II, ÚJaKP v S. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004 zo dňa 05. 02. 2005 bol začaté trestné stíhanie voči JUDr. J. L. a R. S. ako obvineným z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 Trestného zákona a trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona.

Dňa 24. 05. 2005 bola vypočutá vo veci obvinená JUDr. J. L. a dňa 25. 05. 2005 bol vypočutý vo veci obvinený R. S. Ďalej boli vypočutí svedkovia Ing. I. R. – zástupkyňa O., a. s. (uplatnená škoda 22.585,20 Sk) a JUDr. D. Š. – zástupkyňa A., a. s. (uplatnená škoda 27.051,- Sk), obe dňa 13. 07. 2005, Mgr. J. G. – zástupca T., a. s. (uplatnená škoda v sume 39.631,20 Sk), P. C. – zástupca spoločnosti D., s. r. o., obaja dňa 28. 07. 2005. Dňa 28. 09. 2005 bol vypočutý G. B. – prokurista firmy I., s. r. o. (uplatnená škoda 387.330,- Sk).

Uznesením OR PZ v Bratislave II, ÚJaKP v S. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004 zo dňa 21. 12. 2005 bolo trestné stíhanie obvinených vyšetrovateľkou npor. Ing. I. Š. zastavené.

Proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľky podali sťažovateľky – poškodené sťažnosť.

Na základe sťažnosti Krajská prokuratúra Bratislava uznesením č. k. 2 KPt 19/06 zo dňa 09. 02. 2006 predmetné uznesenie o zastavení trestného stíhania zrušila a uložila vyšetrovatelke, aby vo veci znovu konala a rozhodla. “.

Ďalej sťažovateľky uviedli, že „Po zrušení uznesenia o zastavení trestného konania vyšetrovatelka OR PZ, ÚJaKP v S. vykonala dňa 18. 9. 2006 len dožiadanie do Č., a. s., ktorým požiadala o zisťovanie účtu spoločnosti I., s. r. o., a účtov obvinených a požiadala Daňový úrad S. o zistenie majetku firmy I., s. r. o. Dožiadanie vykonala nesprávnym postupom.

Vzhľadom na nečinnosť vyšetrovatelky a faktickú neznalosť problematiky, sťažovateľky listami zo dňa 27. 11. 2006 podali na vyšetrovatelku npor. Ing. I. Š. sťažnosť, žiadali jej predmetnú trestnú vec odňať a prideliť ju inému kompetentnejšiemu vyšetrovateľovi. Okrem toho do trestného spisu doložili návrhy na vykonanie úkonov v rámci vyšetrovania.

Na základe sťažnosti sťažovateľiek Okresná prokuratúra Bratislava II konštatovala prieťahy v konaní príslušnou vyšetrovatelkou. Náprava však zjednaná nebola.

Keďže dožiadania vyšetrovatelky zo septembra 2006 na Č., a. s., a Daňový úrad S. boli vykonané nesprávnym postupom, vyšetrovatelka dňa 16. 01. 2007 opätovne vykonala dožiadanie na Č., a. s., a dňa 22. 1. 2007 opakovala aj dopyt na Daňový úrad S.

Od januára 2007 sa v trestnej veci sťažovateľiek nekoná. “.

Sťažovateľky ďalej uviedli, že „Na Ústavný súd Slovenskej republiky sa... obrátili so sťažnosťou dňa 10. 08. 2010. Ústavný súd vo veci rozhodol tak, že Sťažnosť odmietol a to Uznesením IV. ÚS 35/2011-20 zo dňa 17. 02. 2011. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že Ústavný súd nemá právomoc preskúmavať postup okresného riaditeľstva, tento postup preskúmava okresná prokuratúra. Vo vzťahu k preskúmaniu postupu okresnej prokuratúry sťažovateľky nevyčerpali všetky dostupné prostriedky nápravy a to podnet a opakovaný podnet v zmysle § 31 a § 36 Zákona o prokuratúre.

Sťažovateľky preto podali dňa 15. 08. 2011 na Krajskú prokuratúru v Bratislave Opakovaný podnet v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (prvý podnet na preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovatelky podali sťažovateľky dňa 27. 11. 2006

na Okresnú prokuratúru Bratislava II). Svojím opakovaným podnetom sa sťažovateľky domáhali odstránenia prieťahov v konaní a zabezpečenia riadneho priebehu a skončenia vyšetrovania.

Krajská prokuratúra v Bratislave vybavila podnet listom zo dňa 08. 09. 2011 tak, že podnet je vzhľadom na značné prieťahy vo vyšetrovaní dôvodný. Z vybavenia podnetu vyplýva, že vec dozorovali tri rôzne prokuratúry a to Okresná prokuratúra Bratislava III do 31. 12. 2004, Okresná prokuratúra Bratislava II do 31. 12. 2007 a Okresná prokuratúra Pezinok od 01. 01. 2008. Podľa Krajskej prokuratúry v Bratislave nie je možné vyhodnotiť, ktorý z dozorujúcich prokurátorov mal vykonať nápravu a realizovať prokurátorské oprávnenie v zmysle § 230 ods. 2 písm. t) Trestného poriadku. V súčasnej dobe už vyšetrovatelka PZ mjr. I. Š. nerealizuje vyšetrovanie a vec je pridelená inému vyšetrovateľovi (ktorého meno sa vo vybavení podnetu neuvádza). Takýto postup (pridelenie veci novému vyšetrovateľovi), považuje Krajská prokuratúra v Bratislave za adekvátny, spôsobilý viesť k ukončeniu vyšetrovania predmetnej veci. “.

V závere sťažovateľky zhrnuli, že „Faktom zostáva, že od podania trestného oznámenia v roku 2002, resp. od vznesenia obvinenia obvineným v roku 2005 doteraz nebola trestná vec sťažovateľiek prešetrená, vyšetrovanie nebolo ukončené a nebola podaná obžaloba. Ani Opakovaný podnet, ktorý sťažovateľky podali dňa 15. 08. 2011, nevyriešil vzniknutý problém. Sťažovateľky, poškodené trestným činom, sa po dobu takmer desiatich rokov (ktoré uplynú v júni 2012), nedomohli účinnej ochrany svojich práv. Za uvedenú dobu sa nepochybne zhoršila aj dôkazná situácia, mnohé dôkazy sú už oslabené uplynutím tak dlhého času od činu samotného a je oveľa nižšia možnosť, že sa sťažovateľky domôžu náhrady uplatnenej škody. “.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Ústavné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené nečinnosťou Okresnej prokuratúry Bratislava III..., Okresnej prokuratúry Bratislava II... a Okresnej prokuratúry Pezinok...

v trestnej veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru S... pod ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004.

Ukladá sa Okresnej prokuratúre Pezinok..., aby vo veci ďalej konala bez priesťahov až do podania obžaloby.

Sťažovateľkám sa priznáva finančné zadosťučinenie každej vo výške po 5.000,- Eur, ktoré sú Okresná prokuratúra Bratislava III..., Okresná prokuratúra Bratislava II... a Okresná prokuratúra Pezinok... povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresná prokuratúra Bratislava III..., Okresná prokuratúra Bratislava II... a Okresná prokuratúra Pezinok... sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy konania sťažovateľiek v sume 303,31 EUR na účet JUDr. M. T., advokátky... v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokuje na neverejnom zasadnutí a preskúma ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľiek je namietané porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresných prokuratúr, ku ktorému malo dôjsť

v dôsledku ich nečinnosti v trestnej veci vedenej okresným riaditeľstvom PZ pod sp. zn. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh je vyplýva, že sťažovateľky pred jej podaním ústavnému súdu namietali už predtým, sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. augusta 2010, v súvislosti s tou istou trestnou vecou vedenou okresným riaditeľstvom PZ porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II.

Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 35/2011 zo 17. februára 2011 ich sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu Okresnej prokuratúry Bratislava II odmietol pre neprípustnosť vzhľadom na to, že sťažovateľky pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyčerpali všetky právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základného práva účinne poskytoval, tak ako im to ukladá § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh ďalej zistil, že sťažovateľky podaním z 15. augusta 2011 uplatnili na Krajskej prokuratúre v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) opakovaný podnet, ktorým sa domáhali preskúmania zákonnosti *„postupu nielen samotného vyšetrovateľa PZ, ale aj prokurátora príslušnej okresnej prokuratúry, ktorý by mal v predmetnej veci vykonávať dozor nad vyšetrovaním...“*. Ďalej sa sťažovateľky v opakovanom podnete domáhali aj toho, *„aby nadriadený prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave vykonal všetky opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti potrebné na odstránenie prieťahov v konaní a na zabezpečenie riadneho priebehu a skončenia vyšetrovania“*.

Prokurátorka krajskej prokuratúry v prípise z 8. septembra 2011 na podnet sťažovateľiek, ktorým namietali prieťahy v postupe okresných prokuratúr vykonávajúcich dozor nad priebehom trestného konania vedeného okresným riaditeľstvom PZ pod sp. zn. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004, okrem iného uviedla, že *„V súvislosti s preskúmaným výkonom dozoru zo strany dozorujúcich prokurátorov som nezistila žiadne závažné*

pochybenia ani také konanie dozorujúceho prokurátora, ktoré by bolo v rozpore so zákonom. I keď výkon dozoru, vykonávaný v danej veci postupne viacerými dozorujúcimi prokurátormi rôznych okresných prokuratúr – na OP Bratislava III dvomi, na OP Bratislava II tromi, na OP Pezinok dvomi, nemožno u každého z nich vyhodnocovať ako aktívny, v postupe ani jedného z nich nebola zistená nečinnosť alebo pochybenie, resp. taká skutočnosť, ktorá by odôvodňovala prijatie prokurátorského opatrenia nadriadenou prokuratúrou...

Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti už vyšetrovanie predmetnej veci nerealizuje vyšetrovatelka PZ mjr. I. Š., ale nový vyšetrovateľ, nie je daný dôvod realizovať prokurátorské opatrenie podľa § 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku. Z preskúmaného obsahu dozorového spisu Okresnej prokuratúry Pezinok vyplýva, že nová dozorujúca prokurátorka Mgr. S. K. vykonala dňa 3. 6. 2011 previerku vyšetrovacieho spisu, pri ktorej usmernila vyšetrovateľa v ďalšom vyšetrovaní konkretizovaním úkonov, ktorých vykonanie je nevyhnutné pre jej dôsledné objasnenie. Vzhľadom na doterajšie prieťahy vo vyšetrovaní uložila vyšetrovateľovi konať plynulo, bez ďalších prieťahov, a v lehote do 30. 9. 2011 predložiť na okresnú prokuratúru správu o aktuálnom stave, resp. spisový materiál s návrhom na konečné rozhodnutie. Takýto jej postup vo vzťahu k vec realizujúcemu vyšetrovateľovi PZ považujem v súčasnosti, kedy bola vec pridelená do vyšetrovania novému vyšetrovateľovi PZ, za adekvátny, spôsobilý viesť k ukončeniu vyšetrovania predmetnej veci.“

Ústavný súd na okresnej prokuratúre zistil, že po podaní opakovaného podnetu z 15. augusta 2011 adresovaného krajskej prokuratúre dozorujúca prokurátorka okresnej prokuratúry v súvislosti s napadnutou trestnou vecou priebežne koná. Po doručení správy vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ o aktuálnom stave vyšetrovania v trestnej veci (20. október 2011) uskutočnili dozorujúci prokurátori okresnej prokuratúry v dňoch 5. – 8. decembra 2011 v súčinnosti s vedením okresného riaditeľstva PZ konzultácie s vyšetrovateľmi „výpomocnej skupiny“ na účel stanovenia ďalšieho postupu vyšetrovania v trestných veciach, ktoré boli začaté pred viac ako dvoma rokmi. V napadnutej trestnej veci bolo určené, že do 15. februára 2012 vydá vyšetrovateľ okresného riaditeľstva PZ uznesenie o ustanovení súdneho znalca. Vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania a nutnosť jeho

náležitosti vyhodnotenia bola napadnutá trestná vec zaradená v rámci určeného rozpisu časovej postupnosti „do II. etapy neskončených trestných vecí“ s tým, že tieto veci „majú byť podľa určeného plánu vybavené najneskôr v lehote do 10. 08. 2012“.

Z uvedeného nepochybne vyplýva, že sťažovateľky pred podaním sťažnosti ústavnému súdu postupovali podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a vyčerpali právne prostriedky na ochranu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď na základe podnetu, resp. opakovaného podnetu podľa § 31 a § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre žiadali o preskúmanie zákonnosti postupu okresných prokuratúr pri výkone dozoru nad priebehom trestného konania vedeného okresným riaditeľstvom PZ pod sp. zn. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004.

Ústavný súd poznamenáva, že využitie právnych prostriedkov pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, na uplatnenie ktorých mali sťažovateľky právo podľa Trestného poriadku a zákona o prokuratúre, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný právny prostriedok nápravy, ktorý mali sťažovateľky k dispozícii.

Ako už bolo uvedené, prokurátorka krajskej prokuratúry vo svojej odpovedi z 8. septembra 2011 sťažovateľkám na ich podnet podala informáciu o prijatých opatreniach dozorujúcej prokurátorky okresnej prokuratúry vo vzťahu k zabezpečeniu ďalšieho plynulého a bezpriet'ahového vyšetrenia predmetnej trestnej veci vyšetrovateľom okresného riaditeľstva PZ.

Aj keď postup dozorujúcej prokurátorky okresnej prokuratúry pred podaním opakovaného podnetu nemožno hodnotiť ako bezpriet'ahový, po podaní opakovaného podnetu adresovaného krajskej prokuratúre dozorujúca prokurátorka okresnej prokuratúry v napadnutej trestnej veci podľa zistení ústavného súdu priebežne koná. Keďže od oznámenia o prijatí opatrení dozorujúcou prokurátorkou okresnej prokuratúry do podania sťažnosti ústavnému súdu (27. december 2011) uplynuli iba necelé štyri mesiace, ústavný súd konštatuje, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti nemožno relevantne prijať jednoznačný záver o porušení základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez

zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresnej prokuratúry v označenej trestnej veci.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresnej prokuratúry podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľky v sťažnosti namietali aj postup Okresnej prokuratúry Bratislava II a Okresnej prokuratúry Bratislava III v súvislosti s trestnou vecou vedenou Okresným riaditeľstvom Policajného zboru S. pod sp. zn. ČVS: ORP-413/2-OVK-B2-2004. Ústavný súd zistil, že Okresná prokuratúra Bratislava III napadnutú trestnú vec dozorovala do 31. decembra 2004 a Okresná prokuratúra Bratislava II do 31. decembra 2007.

Podľa stabilnej judikatúry ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak sťažnosť bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto základného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže zo strany orgánu verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje, dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Keďže Okresná prokuratúra Bratislava III a Okresná prokuratúra Bratislava II v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (27. december 2011) v napadnutej trestnej veci už nekonali, bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné dodať, že ak by sa v ďalšom priebehu namietaného trestného konania priebežne nekonalo a dochádzalo by v ňom napriek prijatým opatreniam k zbytočným priet'ahom (či už v dôsledku nečinnosti alebo neefektívnou činnosťou), môžu s'ťažovateľky v takomto prípade opätovne podať s'ťažnosť ústavnému súdu, a to už bez toho, aby museli predtým opäť využiť právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu pred nečinnosťou orgánov činných v trestnom konaní poskytuje.

Vzhľadom na to, že ústavný súd s'ťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami s'ťažovateľiek uvedenými v ich s'ťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2012